

Dr. Pınar Başak Coşkun

**ŞİRKETLER HUKUKU BAĞLAMINDA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI VE
ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULU
ÜYELERİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR.....	VII
KISALTMALAR CETVELİ.....	XXVII
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN TAKDİMİ.....	1
II. İNCELEME PLANI, YÖNTEM VE KONUNUN SINIRLANDIRILMASI	5

BİRİNCİ BÖLÜM SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI VE HUKUKİ ÇERÇEVESİ

I. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI	9
A. Sürdürülebilirlik Kavramının Tanımı ve Gelişimi	9
1. Genel Olarak	9
2. Sürdürülebilirlik Kavramının Tarihsel Gelişimi.....	12
a. Kavramın Doğuşu	12
b. <i>Brundtland</i> Raporu ve Kavramın Tanımı.....	15
c. Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (Rio Konferansı)	16
d. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları.....	18
3. Sürdürülebilirlik Kavramının Temel Unsur ve Özellikleri.....	20
a. Zamana ve Mekâna Yayılma.....	20
b. Sürdürülebilirliğin Çevresel, Sosyal ve Ekonomik Boyutları.....	22
i. Üç Sütun Modeli	22

ii. Çevresel Boyut ve Gezegenel Sınırlar (<i>Planetary Boundaries</i>)	25
iii. Sosyal Boyut	27
iv. Ekonomik Boyut	28
B. Disiplinler Arası Bir Kavram Olarak Sürdürülebilirlik	29
1. Ekonomik Bir Kavram Olarak Sürdürülebilirlik	29
2. Hukuki Bir İlke Olarak Sürdürülebilirlik	35
a. Sürdürülebilirliğe Ulaşmada Hukukun Rolü	35
b. Sürdürülebilirliğin Hukuki Niteliği	38
c. Sürdürülebilirlik ve Adalet	43
d. Risk Toplumu, Sorumluluk, Kamu Yararı ve Şirket Menfaati	44
e. Sürdürülebilir Kalkınma Hukuku	45
II. ŞİRKETLER HUKUKU BAĞLAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI	46
A. Anonim Şirketler ile Sürdürülebilirliğin İlişkisi	46
1. Şirketlerin Yarattığı Negatif Dışsallıklar	46
2. İşletmenin Sürekliliği	51
B. Kurumsal Sürdürülebilirlik Kavramı	53
C. Kurumsal Sürdürülebilirlik ile Bağlantılı Kavram ve Kurumlar	56
1. Genel Olarak	56
2. Kurumsal Yönetim (<i>Corporate Governance</i>)	57
a. Genel Olarak	57
b. Sürdürülebilir Kurumsal Yönetim	60
3. Kurumsal Sosyal Sorumluluk (<i>Corporate Social Responsibility</i>)	66
a. Kavram	66
b. Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Ticari Gerekçesi	72
c. Kurumsal Sosyal Sorumluluk ile Sürdürülebilirlik İlişkisi	74
4. Döngüsel Ekonomi (<i>Circular Economy</i>)	76
5. Üçlü Bilanço Sistemi (<i>Triple Bottom Line</i>)	78

6. Çevresel, Sosyal ve Yönetim (<i>Environmental, Social and Governance - ESG</i>).....	79
7. Kurumsal Amaç (<i>Corporate Purpose</i>).....	82
III. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN HUKUKİ ÇERÇEVESİ.....	85
A. Sürdürülebilirlik Kavramının Şirketler Hukukunda Düzenlenmesi Sorunu.....	85
B. Hukuki Düzenleme Yaklaşımları.....	91
C. Uluslararası Hukukta Sürdürülebilirliğin Hukuki Çerçevesi.....	94
1. Genel Olarak	94
2. Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (<i>United Nations Global Compact -UNGC</i>)	98
3. Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri (<i>United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights -UNGP</i>)	99
4. OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi (<i>OECD Guidelines for Multinational Enterprises</i>).....	101
5. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (<i>Sustainable Development Goals</i>)	102
6. Uluslararası Çalışma Örgütü Çok Uluslu İşletmeler ve Sosyal Politikaya İlişkin İlkeler Üçlü Bildirgesi (<i>International Labour Organisation Tripartite Declaration of Principles Concerning Multinational Enterprises</i>)	104
D. Avrupa Birliği Hukukunda Sürdürülebilirliğin Hukuki Çerçevesi.....	105
1. Birincil Düzenlemeler	105
2. İkincil Düzenlemeler ve Politika Belgeleri.....	108
a. Genel Olarak	108
b. Finansal Olmayan Bilgilerin Raporlanması Direktifi (<i>Non-Financial Reporting Directive - NFRD</i>)	113
c. Avrupa Yeşil Mutabakatı (<i>European Green Deal</i>)	115
d. Sürdürülebilir Büyümenin Finansmanı Eylem Planı (<i>Action Plan: Financing Sustainable Growth</i>).....	116
e. Taksonomi Tüzüğü (<i>Taxonomy Regulation</i>).....	117

f.	Pay Sahibi Hakları Direktifi (<i>Shareholders' Rights Directive</i>)	118
g.	Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (<i>Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD</i>).....	119
h.	Avrupa Yeşil Tahvilleri Tüzüğü (<i>European Green Bonds Regulation</i>)	123
i.	Kurumsal Sürdürülebilirlik Due Diligence Direktifi (<i>Corporate Sustainability Due Diligence Directive - CSDDD</i>)	124
j.	Yeşil Aklamaya İlişkin Hukuki Çerçeve	130
E.	Alman Hukukunda Sürdürülebilirliğin Hukuki Çerçevesi	131
1.	Alman Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi (<i>Deutsche Nachhaltigkeitsstrategie</i>) ve Temel Yasa (<i>Grundgesetz</i>)	131
2.	Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu (<i>Aktiengesetz</i>) Madde 87... 134	
3.	Tedarik Zinciri Özen Yükümlülüğü Yasası (<i>Lieferkettensorgfaltspflichtengesetz - LkSG</i>)	136
4.	Alman Kurumsal Yönetim Kodu 2022 (<i>Deutscher Corporate Governance Kodex</i>)	136
F.	Türk Hukukunda Sürdürülebilirliğin Hukuki Çerçevesi.....	138
1.	Anayasa ve Kanunlar	138
2.	Türk Ticaret Kanunu	141
3.	Kurumsal Yönetim İlkeleri	143
4.	Sürdürülebilirlik Raporlamasına İlişkin Hukuki Çerçeve.....	145
a.	Genel Olarak	145
b.	Kurumsal Yönetim Tebliği ve Şirketler için Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi	146
c.	Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları	150
5.	Yeşil Mutabakat Eylem Planı.....	156
6.	Borsa İstanbul Şirketler İçin Sürdürülebilirlik Rehberi ve Sürdürülebilirlik Endeksi.....	157
7.	Sürdürülebilir Finansman Yöntemleri	158

İKİNCİ BÖLÜM

KURUMSAL AMAÇ

I. KURUMSAL AMAÇ (<i>CORPORATE PURPOSE</i>) KAVRAMI	161
A. Tanım.....	161
B. Terminoloji.....	164
C. Kurumsal Amaç Tartışmasının Güncel Niteliği.....	165
D. Şirketler Hukukundaki Benzer Kavramlardan Ayırıştırılması.....	168
E. Anonim Şirketlerde Menfaat Sahipleri (Paydaşlar)	171
F. Şirket Menfaati Kavramı	177
1. Kurumsal Amaç Kavramı ile İlişkisi	177
2. Şirket Menfaatinin Belirlenmesinde Ölçütler	178
3. Şirket Menfaatine Yönelik Farklı Yaklaşımlar	183
II. KURUMSAL AMAÇ KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ.....	186
A. İlk Örnekler	186
B. <i>Berle - Dodd</i> Tartışması.....	188
C. Şirketin Doğasına (Hukuki Niteliğine) İlişkin Teoriler	193
1. İmtiyaz Teorisi	193
2. Sözleşme Teorisi.....	194
3. Kurum Teorisi.....	196
4. Türk Hukukundaki Yaklaşım	198
III. KURUMSAL AMAÇ TEORİLERİ ve ANONİM ŞİRKET YÖNETİMİNDE PAY SAHİBİ - MENFAAT SAHİBİ İKİLİĞİ	200
A. Genel Olarak	200
B. Pay Sahibi Önceliği Teorisi (<i>Shareholder Primacy Theory</i>)	201
1. Kavramsal Çerçeve.....	201
2. Teorinin Tarihsel Gelişimi ve Ekonomik Temelleri.....	203
a. Sahiplik ve Kontrol Ayrılığı.....	205
b. Vekâlet Teorisi.....	209
c. <i>Friedman</i> Doktrini	211
d. Sözleşmeler Ağı Teorisi.....	213

3. Baskın Model Olarak Pay Sahibi Önceliği	216
4. Teorinin Ekonomik Temellerine Yönelik Hukuki Eleştiriler	218
C. Menfaat Sahibi (Paydaş) Teorisi (<i>Stakeholder Theory</i>)	226
1. Teorinin Gelişimi	226
a. <i>Freeman</i> ve Menfaat Sahibi Yaklaşımı	226
b. Takım Üretimi Teorisi	229
2. Teorinin Kurumsal Amaca Yaklaşımı	230
D. Aydınlanmış Pay Sahibi Değeri Teorisi (<i>Enlightened Shareholder Value Theory</i>)	232
1. Pay Sahibi Önceliği ve Menfaat Sahibi Teorilerinin Eksik Yanları	232
2. Orta Yol Olarak Aydınlanmış Pay Sahibi Değeri Teorisi	234
3. Aydınlanmış Değer Maksimizasyonu Yaklaşımı	236
E. Paylaşılan Değer (<i>Shared Value</i>)	238
F. Modern Kurumsal Amaç Teorisi	241
G. Teorilere Yönelik Eleştiriler	246
1. Genel Olarak	246
2. Menfaat Sahibi Teorisine Yönelik Eleştiriler	246
3. Aydınlanmış Pay Sahibi Değeri Teorisine Yönelik Eleştiriler	249
H. Kurumsal Amaç Teorileri ile Sürdürülebilirliğin İlişkisi	255
I. Pay Sahibi Önceliği ve Menfaat Sahibi Teorilerinin Örtüştüğü Durumlar	258
1. Genel Olarak	258
2. Menfaat Sahiplerinin Çıkarlarının Gözetilmesinin Kârlılık Üzerindeki Etkisi	259
3. Sürdürülebilirliğin Ticari Gerekçesi (<i>Business Case for Sustainability</i>)	264
4. Eleştiriler ve Değerlendirmemiz	268
IV. KURUMSAL AMACA İLİŞKİN HUKUKİ ÇERÇEVE	272
A. Karşılaştırmalı Hukukta Kurumsal Amaç	275
1. ABD Hukuku ve Pay Sahibi Önceliği	275

a. Pay Sahibi Önceliği Modelinin Dayanakları.....	275
i. <i>Dodge v. Ford</i> Kararı.....	275
ii. Delaware Mahkemesi Kararları	278
iii. İctihat ve Dayanakların Değerlendirilmesi.....	280
b. Paydaş Yasaları (<i>Constituency Statutes</i>)	282
c. Kamu Yararına Şirketler (<i>Benefit Corporations</i>)	284
2. İngiliz Hukuku ve Aydınlanmış Pay Sahibi Değeri.....	286
a. Birleşik Krallık Şirketler Yasası (<i>UK Companies Act 2006</i>)	286
b. Birleşik Krallık Kurumsal Yönetim Kodu (<i>UK Corporate Governance Code</i>).....	290
3. Alman Hukuku ve Şirket Menfaati.....	291
a. Açık Hükmün Eksikliği.....	291
b. Şirket Menfaati (<i>Unternehmensinteresse</i>)	294
c. Birlikte Karar Alma (<i>Mitbestimmung</i>)	300
4. Fransız Hukuku ve Varoluş Sebebi (<i>Raison d'être</i>)	301
B. Türk Hukukunda Kurumsal Amaç	306
1. Genel Olarak	306
2. Türk Ticaret Kanunu'nun Gerekçesinde Menfaat Sahipleri..	308
3. Türk Ticaret Kanunu'ndaki İlgili Düzenlemeler.....	311
a. "Kanunen Yasaklanmamış Her Türü Ekonomik Amaç ve Konu" Kavramı (TTK m. 331).....	311
i. Genel Olarak	311
ii. Ekonomik Amacın Kurumsal Amaç ile İlişkisi.....	313
b. Pay Sahiplerinin Kâr Payı Alma Hakkı.....	316
c. Pay Sahiplerinin Menfaatlerine Yönelik Diğer Düzenlemeler	322
d. Türk Hukukunda "Şirket Menfaati" Kavramı (TTK m. 369)	324
e. Çevresel ve Sosyal Sorumlu Kararların İşletme Konusu Kapsamında Değerlendirilmesi	330

f. Menfaat Sahiplerine İlişkin Düzenlemeler.....	334
i. Genel Olarak	334
ii. Yedek Akçeler	337
iii. Bağışlar	339
iv. Menfaat Sahiplerinin Şirkete Katılımı.....	341
4. Kurumsal Yönetim Düzenlemeleri	341
V. KURUMSAL AMACIN BELİRLENMESİ VE TAKİBİNDE YÖNTEM.....	344
A. Mevcut Düzenlemelerin Yetersizliği.....	344
B. Şirketlerin Kurumsal Amaç Açıklamaları	346
1. Genel Olarak	346
2. Şirket Esas Sözleşmelerinde Kurumsal Amaç Kayıtlarına Yer Verilmesi.....	347
a. Tarihsel Süreçte Kurumsal Amaç Kayıtları	347
b. Zorunlu Kurumsal Amaç Kaydı	349
c. İhtiyari Kurumsal Amaç Kaydı.....	351
i. Uygulama Örnekleri	351
ii. Emredici Hükümler İlkesi Karşısındaki Durum	354
iii. Kurumsal Amaca İlişkin Esas Sözleşme Kayıtlarının Niteliği	358
3. Esas Sözleşme Dışındaki Kurumsal Amaç Açıklamaları	360
4. Kurumsal Amaç Açıklamalarının İşlevselliği Sorunu	361
5. Kurumsal Amacı Belirlemeye Yetkili Organ	366
C. Kurumsal Amacın Şirketler Kanununda Tanımlanması	370
D. Yeni Şirket Formları.....	372

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KURUMSAL
AMAÇ BAĞLAMINDA ANONİM ŞİRKET
YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ
SORUMLULUĞU

I. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KURUMSAL AMACIN YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞUYLA İLİŞKİSİ.....	377
A. Kurumsal Sürdürülebilirliğin Sağlanmasında Yönetim Kurulu Üyelerinin Rolü	377
B. Anonim Şirket Tüzel Kişiliğinin Sürdürülebilirlikten Doğan Sorumluluğu ile Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunun Ayrıştırılması.....	381
1. Genel Olarak	381
2. Şirketin Sürdürülebilirlikten Doğan Sorumluluğunun Yöneticilerin Sorumluluğuna Etkisi	385
3. Anonim Şirketin Sürdürülebilirlikten Doğan Sorumluluğunun Dayanakları	386
C. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sürdürülebilirlik ve Kurumsal Amaçtan Doğan Sorumluluğunun İki Boyutu	391
1. Sorunun Ortaya Konulması	391
2. Sürdürülebilirliğe Aykırı Kararlardan Doğan Sorumluluk.....	393
3. Sürdürülebilirliğe Uygun Kararlardan Doğan Sorumluluk ...	395
D. Tazminat Sorumluluğunun Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kavramından Ayrıştırılması	396
II. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN GENEL YÜKÜMLÜLÜKLERİ KAPSAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KURUMSAL AMAÇTAN DOĞAN SORUMLULUĞU.....	398
A. Özen ve Bağlılık Yükümlülüklerinin İhlalinden Doğan Sorumluluk.....	398

1. Sürdürülebilirlikten Doğan Sorumluluğun Özen ve Bağlılık Yükümlülükleriyle İlişkisi	398
2. Bağlılık Yükümlülüğü ve Şirket Menfaati	402
a. Genel Olarak	402
b. Menfaat Dengesinin Kurulması.....	404
3. Özen Yükümlülüğü ve Ticari Muhakeme Kuralı (<i>Business Judgment Rule</i>)	406
a. Genel Olarak	406
b. Sürdürülebilirliğe Aykırı Kararlardan Doğan Sorumluluk	411
c. Kârlılığı Azaltan, Sürdürülebilirlik İlkelerine Uygun Kararlardan Doğan Sorumluluk	419
i. Sorunun Ortaya Konulması	419
ii. Yöneticilerin Takdir Yetkisinin Genişleyerek Sorumluluklarının Daraldığı Görüşü	423
iii. Değerlendirmemiz	427
B. Uyum (<i>Compliance</i>) Sorumluluğu	433
1. Genel Olarak	433
2. Sürdürülebilirliğe İlişkin Kural ve İlkelere Uyum.....	436
3. Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum Yükümlülüğünün Yöneticilerin Takdir Yetkisi ve Sorumluluğuna Etkisi	444
III. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KURUMSAL AMACA İLİŞKİN ÖZEL SORUMLULUK HÂLLERİ	448
A. Genel Olarak	448
B. Sürdürülebilirlik Raporlamasından Doğan Sorumluluk.....	450
1. Genel Olarak	450
2. Sürdürülebilirliğe İlişkin Raporlama Uygulamaları	453
a. Finansal Bilgi ile Finansal Olmayan Bilginin İlişkisi	453
b. Raporlama Uygulamalarına İlişkin Sorunlar	457
3. Avrupa Birliği Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD) Uyarınca Sorumluluk	461

4. Türk Hukukunda Kamuyu Aydınlatma Belgelerinden Doğan Sorumluluk.....	465
a. Kapsam.....	465
b. Sürdürülebilirlik Raporlarının Kamuyu Aydınlatma Belgesi Niteliği	467
c. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu ve Şartları	470
C. Yeşil Aklama (<i>Greenwashing</i>) Uygulamalarından Doğan Sorumluluk.....	478
1. Kavram	478
2. Yeşil Aklamadan Doğan Sorumluluğun Hukuki Dayanakları.....	482
a. Uluslararası Hukuktan Örnekler	482
b. Türk Hukukundaki Durum	485
D. <i>Due Diligence</i> Yükümlülüklerinden Doğan Sorumluluk	492
1. Kavram	492
2. Hukuki Çerçeve	494
3. Avrupa Birliği Kurumsal Sürdürülebilirlik <i>Due Diligence</i> Direktifi (CSDDD) Uyarınca Sorumluluk	496
E. Tedarik Zinciri Düzenlemelerinden Doğan Sorumluluk.....	504
1. Tedarik Zinciri Kavramı.....	504
2. Hukuki Çerçeve	506
a. Genel Olarak	506
b. Alman Tedarik Zinciri Özen Yükümlülüğü Yasası (<i>Lieferkettensorgfaltspflichtengesetz - LkSG</i>)	509
i. Kanunun Önemi ve Kapsamı.....	509
ii. Sorumluluk	513
c. Avrupa Birliği Kurumsal Sürdürülebilirlik <i>Due Diligence</i> Direktifi'ndeki (CSDDD) Faaliyet Zinciri Düzenlemeleri.....	518
3. Tedarik Zinciri Düzenlemelerinin Türkiye'deki Anonim Şirketlerin Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna Etkisi	520

F. Yönetim Kurulu Üyelerinin Anonim Şirketin Kendi Taahhütlerine Aykırılıktan Doğan Sorumluluğu	525
1. Genel Olarak	525
2. Esas Sözleşmede Yer Alan Kurumsal Amaç Hükümleri	527
3. Anonim Şirketin Sözleşmesel İlişkilerindeki Sürdürülebilirlik Taahhütleri	532
a. Sözleşmelerde Yer Alan Çevresel ve Sosyal Yükümlülükler.....	532
b. Sürdürülebilir Finansman Araçları Kapsamındaki Sürdürülebilirlik Taahhütleri	534
c. Şirketlerin Sözleşmesel Yükümlülüklerine Aykırılıktan Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu ...	536
4. İnternet Sitelerindeki ve Davranış Kodlarındaki Tek Taraflı Taahhütler	538
a. Uygulama Örnekleri	538
b. Şirketlerin Tek Taraflı Taahhütleri ve Davranış Kodlarının Bağlayıcılığı.....	541
i. Sorunun Ortaya Konulması	541
ii. Sürdürülebilirlik Taahhütleri ve Davranış Kodlarının Sözleşmelerin Parçası Hâline Getirilmesi	545
iii. Diğer Hukuki Mekanizmalar.....	548
iv. Gönüllü Taahhütlerin Şirketlerin Özen Yükümlülüğüne Dahil Kabul Edilmesi: <i>Milieudefensie ve diğerleri v. Royal Dutch Shell</i> Davası.	554
5. Şirketlerin Sürdürülebilirliğe İlişkin Tek Taraflı veya Sözleşmesel Taahhütlerinin Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Borcu Kapsamında Değerlendirilmesi.....	558
IV. TÜRK TİCARET KANUNU'NUN 553. MADDESİ KAPSAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KURUMSAL AMAÇTAN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK DAVASI.....	559
A. Genel Olarak	559
B. Hukuki Sorumluluğun Şartları.....	561

1. Kanuna veya Esas Sözleşmeye Aykırılık	561
2. Kusur.....	565
3. Zarar.....	570
a. Genel Olarak	570
b. Doğrudan Zarar.....	573
c. Dolaylı Zarar.....	576
4. İliyet Bağı.....	579
C. Davacılar	580
1. Şirket	580
2. Pay Sahipleri ve Alacaklılar.....	583
3. Diğer Menfaat Sahiplerinin Durumu	584
D. Davalılar	586
V. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞE İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜK VE SORUMLULUKLARINI ÖNGÖREN KATI HUKUK KURALLARININ GEREKLİLİĞİ	591
A. Genel Olarak	591
B. Haksız Fiil Sorumluluğunun Yetersizliği.....	594
C. Katı Hukuk Kuralları ile Yumuşak İlke ve Standartlar Arasındaki Tercih	598
1. Sorunun Ortaya Konması	598
2. Katı Hukuk Kurallarının Karşısındaki Görüşler	600
3. Yumuşak İlke ve Standartların Yetersizliği	602
D. Şirketler Hukuku Reformu.....	604
1. Mevcut Şirketler Hukuku Düzenlemelerindeki Sorunlar	604
2. Sürdürülebilirlik ve Menfaat Sahiplerinin Çıkarlarının Şirket Menfaati ile Özen ve Bağlılık Yükümlülüklerine Dahil Edilmesi.....	609
a. Farklı Görüşler	609
b. Özen ve Bağlılık Yükümlülüğünün Yeniden Formüle Edilmesi Gerekliği Görüşü.....	611

i. Menfaat Sahiplerinin Çıkarlarının Gözetilmesi İmkânı.....	611
ii. Menfaat Sahiplerinin Çıkarlarının Gözetilmesi Zorunluluğu	613
c. Mevcut Özen ve Bağlılık Yükümlülüklerinin Menfaat Sahiplerinin Çıkarlarını Zaten Kapsadığı Görüşü	615
d. Özen ve Bağlılık Yükümlülüğünün Genişletilmesinin Karşısındaki Görüşler.....	617
3. Pay Sahipleri Dışında Kalan Menfaat Sahiplerine de Sorumluluk Davası Hakkı Tanınması.....	619
4. Destekleyici Kurumsal Yönetim Mekanizmaları	622
E. Değerlendirmemiz	624
SONUÇ	631
KAYNAKÇA.....	649